

Ποίηση Κ. Παλαμά

Καλλιρρόη

Εις το νησί της Κλείσοβας

Εις το νησί της Κλείσοβας το ξακουστό
θα πάμε να περάσουμε το καλοκαίρι,
το ψάρι να χορτάσουμε λαχταριστό,
εγώ φτωχός ψαράς κι εσύ πιστό μου ταίρι.

Όσα ψαράδικα τραγούδια θα μου λες
θα στα πληρώσω με τα πλιο παχιά λαβράκια,
ψαράδικες κι οι δυο θα βάλουμε στολές,
θά είμαι για γέλια, και θα είσαι για φιλάκια.

Εκεί τριγύρω τα ολόστρωτα νερά
λευκά θαλασσοπούλια θα τα φτεροδέρνουν,
μ' άσπρο πανί η γαΐτα μας θα τα περά,
και δε θα φεύγουνε, γι' αδέρφι θα την παίρνουν.

Θα σε μαθαίνω —τί δουλειές και τί γιορτές!
— να κυβερνάς μονάχη το λευκό πανάκι,
να στήνεις μες στη λίμνη τις καλαμωτές,
και να ψαρεύεις μια χαρά με το καμάκι.

Η λίμνη του Μεσολογγιού

Σα σε βλέπω πάντα να 'σαι
δίχως κύμ' αγριωπό,
να γελάς και να κοιμάσαι,
λίμνη, σ' αγαπώ.

Με το γλήγορο πριάρι,
νύχτα, δειλινό, πρωί,
μες στη γαλανή σου χάρη
νιώθω μόνο τη ζωή

.

Μες στο ζωντανό σου αγέρι
πόχει αρμύρας ευωδιά
νιώθω μόνο σαν ξεφτέρι

μες στα στήθια την καρδιά.

Πριν βραδιάσ' είμ' εδώ πέρα,
είμαι, ο ήλιος πριν να βγει,
«Έχε γεια» να πω στη μέρα,
«Καλώς ήρθες» στην αυγή.

ΝΕΛΑ

Σ' αγαπώ σα λεβέντικο
τραγούδι της Ηπείρου!
Εσύ ποτέ δε μέθυσες
απ' το κρασί του ονείρου.

5

Κι αν η Μοίρα δε μ' έριχνε
στο πλευρό σου, ποιοί τόποι
του πολέμου σου θα 'νιωθαν
την ορμήν, Αντιόπη;
Ποιό κύμα (ω κρινοπρόσωπη

10

με μια ψυχήν αντρίκεια),
στα πόδια σου τα ξέβρασε
της καρδιάς μου τα φύκια;

- [ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ](#) /
- [ΙΑΜΒΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ](#) /

- [Σ' αγαπώ](#) /
- 1.

Τρέχ' η ματιά μου ελεύθερη, χάνεται,
σχίζει

κάτου τα κύματα, τα σύννεφα ψηλά,
και πάει και σταματά εκεί που γλυκογγίζει
και με τη θάλασσα ο ουρανός μιλά.

5

Κοιμάται τ' ακρογιάλ', η αύρα πνέει
δειλά,

ασπρίζει εδώ πουλί, κι εκεί καπνός
μαυρίζει·

η νύχτα εχύθ', η δύσις μοναχά ροδίζει,
η μέρα είναι νεκρός οπού χαμογελά.

Μα και της δύσεως σε λίγο φεύγ' η χάρη,

10

και μες στη λίμνη μας θα ιδούμε το
φεγγάρι

ένα ποτάμι ολόχρυσο πλατύ να κάμει.

Και τότε θα σου πω, αγάπη μου
δροσάτη:

— Μες στην καρδιά μας, θάλασσα πάθη
γεμάτη,

ο έρωσ είν' αυτό τ' ολόχρυσο ποτάμι!

Σταυρούλα Σταθέλου

Η γύφτισσα

Μωρή ζητιάνα γύφτισσα, γιά πιάσε μου το χέρι,
πες μου κι εμέ τη μοίρα μου, κανείς δε μας κοιτάζει,
μου τρώει γιαγκίνι την καρδιά και το κορμί μαράζι,
κι ο λογισμός μου τί ποθώ, τί τρέμω, δεν το ξέρει.
Συρτό σαν άγρια μουσική γρικώ το λάλημά σου
κι είναι γητεύτρα η όψη σου, δοξεύτρα είν' η ματιά σου
κι είμαι πρωτάρης ντροπαλός, τσιγγάνα καταλύτρα
Πάμε ν' αποτελειώσεις μου της μοίρας τα γραμμένα
στη ρίζα της χοντρής ελιάς που κάνει τη μεσίτρα
σ' όλα τα ταίρια, σαν εσέ, κι εμέ, τ' αφορισμένα...

Παραμιλητό

Λιμνοθάλασσα με τα κατακάθια
κακομύριστα, μαύρα, γλιστερά.
Μέσα μου κάποια βάθια, πάθια, αγκάθια
μέσα μου... ω δυστυχιά μου! ω δυστυχιά!

Έρμο παιδί, ποιός μ' έριξ' εδώ πέρα
Ο λογισμός μου αρρώστια· δε μπορώ
Πού είν' ο πατέρας μου; πού είσαι, μητέρα
Ελεήστε με τον αμαρτωλό.

Τριανταφυλλίδη Ελένη

Η ελιά

Είμαι του ήλιου η θυγατέρα

η πιο απ' όλες χαϊδευτή.

Χρόνια η αγάπη του πατέρα
σ' αυτόν τον κόσμο με κρατεί.

Όσο να πέσω νεκρωμένη,
αυτόν το μάτι μου ζητεί·
είμ' η ελιά η τιμημένη.

Όπου κι αν λάχω κατοικία
δε μ' απολείπουν οι καρποί·
ώς τα βαθιά μου γηρατεία
δε βρίσκω στη δουλειά ντροπή·
μ' έχει ο Θεός ευλογημένη,

κι είμαι γεμάτη προκοπή·
είμ' η ελιά η τιμημένη.

Εδώ στον ίσκιο μ' αποκάτου

ήρθ' ο Χριστός ν' αναπαυθεί,
κι ακούστηκ' η γλυκιά λαλιά του
λίγο προτού να σταυρωθεί·
το δάκρυ του, δροσιά αγιασμένη,
έχει στη ρίζα μου χυθεί·

είμ' η ελιά η τιμημένη.
1882

Τα δώρα της Πρωτοχρονιάς

Πατρίδα μου, τί θες να σου χαρίσω
για τον καλό το χρόνο που θα 'ρθεί;

Παιδί μου, το κορμί το λιονταρίσο
και το παλικάρίσο το σπαθί,

και τη νεραϊδογέννητη τη χώρα
μαζί με το δικέφαλον αϊτό.
Δε θέλω γω καινούρια ή ξένα δώρα,
παλιά δικά μου πλούτη σου ζητώ.

Μητέρα, τα δικά σου τα στολίδια
τα χαίροντ' άλλοι μες στην οικουμένη,
και Λάμιες τα φυλάν, τα ζώνουν φίδια
και χάνοντ' εκεί μέσ' αντρειωμένοι...

Παιδί μου, όταν τη δόλια σου μητέρα,
με του παιδιού τον πόνο αγάπας,
με την αγάπη μόνο μιαν ημέρα
την παλαιά της δόξα θα της πας!

31 Δεκεμβρίου 1883 *

ΤΣΑΓΚΑΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ

Βασιλική Τσέλιου

Να 'μουν τ' αγιόκλημα

Να 'μουν τ' αγιόκλημα που απ' την αυλή σου
ψηλά στον τοίχο σου σκαλώνει, ανθεί,
που με τη δρόσο σου, με την πνοή σου
πάντα δροσίζεται, και πάντα ζει.
Στο παραθύρι σου να 'ρθώ να στήσω
κλωνάρια πράσινα για ν' ακουμπάς,
στρώμα, προσκέφαλο να σου χαρίσω,
να γέρνεις ήσυχα, να μ' αγαπάς.
Ν' ανακατώνονται, να γίνουντ' ένα, να κουβεντιάζουνε αδελφικά
τα λουλουδάκια μου τα μυρωμένα
με τα μαλλάκια σου τα καστανά.
Να λούζω αδιάκοπα τα όνειρά σου
με των ανθών μου τη μυρουδιά
κι εσύ τους κλώνους μου με τη δροσιά σου·
εγώ δουλεύτρα σου κι εσύ κυρά.
Και στο καλότυχο παράθυρό σου
όποιος το ταίρι μας τύχει να ιδεί
να λέγει εμένανε δεντρί δικό σου
δικό μου λούλουδο εσέ να ειπεί.
Χωρίς εσένανε να μην ανθίζω,

χωρίς εμένανε να μη γελάς,
την ευτυχία μου να σου χαρίζω,
την εμορφάδα σου να μου σκορπάς.
1878 *

Παναγιώτα Αναστασιου

Γυρισμός

Στο λιόγερμα, της θάλασσας και τ' ουρανού κοράλλι,
της λίμνης μάτια, τρεμουλά της νύχτας πυροφάνια,
κι εσύ, φονιά του λιοπυριού, μαϊστράλι,
στις πόρτες χλωροκρέμαστα μαγιάτικα στεφάνια,

γλάροι, πριάρια του βραδιού και της αυγής γαΐτες,
ήμερα σπιτωμένα περιστέρια,
γυρνώ, καημοί μου αυγερινοί, καημοί μου αποσπερίτες,
Ίσκιος γυρνώ και προς εσάς τ' άσαρκ' απλώνω χέρια!

Όπου βογκάει το πολυκάραβο λιμάνι
απ' άγριο κύμ' απλώνεται δαρμέν' η χώρα,
και δε θυμάται μήτε σαν ονείρου πλάνη
τα πρωτινά μετάξια της τα πλουτοφόρα.
5(α')

Πολύκαρπα τ' αμπέλια την πλουτίζουν τώρα,
το κάστρο της φορεί, παλαιικό στεφάνι,
δίψα του ξένου, Φράγκου, Τούρκου, από την ώρα
που το διπλοθεμέλιωσαν οι Βενετσάνοι.

Στη νησόσπαρτη λίμνη που το μαϊστράλι,
από θαλασσινή δυναμωμένο αρμύρα,
ταράζει πέρα το φυκόστρωτο ακρογιάλι,
μ' έριξ' εκεί πεντάρφανο παιδάκι η Μοίρα.
5(β')

Εκεί ο Βοριάς με τη Νοτιά, εκεί η πλημμύρα
σε μάχη με τη ρήχη βρίσκεται μεγάλη,
μακριά, μες στου πελάγου τον καταποτήρα,
του ήλιου χάνεται το υπέρλαμπρο κοράλλι.
Εκεί απ' της τρίκορφης Βαράσοβας τα ύψη,
10(β')

σαν από πύργου δώμα, δέσποινα η Σελήνη
στα ολόστρωτα νερά την όψη της θα σκύψει·
μα την αθώα εκεί παιδιάτικην ειρήνη
και πουθενά δε γνώρισα· μόνο τη θλίψη·
και τη σπίθα του νου που μια φωτιά έχει γίνει.

Πατρίδες! Αέρας, γη, νερό, φωτιά! Στοιχεία
αχάλαστα, και αρχή και τέλος των πλασμάτων,
σα θα περάσω στη γαλήνη των μνημάτων,
θα σας ξανάβρω, πρώτη και στερνή ευτυχία!

5(ιβ')

Αέρας μέσα μου ο λαός των ονειράτων
στον αέρα θα πάει· θα πάει στην αιωνία
φωτιά, φωτιά κι ο λογισμός μου, τη μανία
των παθών μου θα πάρ' η λύσσα των κυμάτων.

Το χωματόπλαστο κορμί χώμα και κείνο,

10(ιβ')

αέρας, γη, νερό, φωτιά θα ξαναγίνω,
κι απ' των ονείρων τον αέρα, κι απ' την πύρα
του λογισμού, κι από τη σάρκα τη λιωμένη,
κι απ' των παθών τη θάλασσα πάντα θα βγαίνει
ήχου πνοή, παράπονο, σαν από λύρα.

1895

Το αλάτι

Μέσ' από τον αφρό σου, λιμνοθάλασσα,
σαν κάτι, αντάμα σκαλιστό και αγέρινο, σαν κάτι
που δούλεψε το χέρι του ποιητή,
νά το καθάριο κρούσταλλο, νά το χιονάτο αλάτι!

5

Το ψωμί σιταράτο καλοζύμωτο
μέσ' απ' τα χέρια της κυράς τα προκομμένα βγαίνει·
μα νόστιμο είν' ασύγκριτα, γιατί
μέσα του, αλάτι, η χάρη σου, σπαρτή, σπαταλεμένη.

Το ψωμί σιταράτο καλοζύμωτο

10

το τρώνε νιες, λιγνές, μεστές, ξανθές, μελαχρινούλες,
γι' αυτό της λιμνοθάλασσας ο αφρός
τρέμει στο κάθε σείσμα μας, Μισολογγιτοπούλες!

γερασimos κολυροπουλος

Κι εσύ, στερνή, δεν είναι τ' όνομά σου
που το ρυθμό του στίχου θα λαμπρύνει,
δίχως όνομα είναι το άγαλμά σου,
του καιρού δεν το φτάν' η αγριοςύνη.

Είσ' εσύ που ορφανή απ' τα όνειρά σου,
στάχτες μες στων πραγμάτων το καμίνι,
σαν απείραχτη ζεις την ομορφιά σου,
και αν πίκρα καίεσαι, δείχνεσαι γαλήνη.
Γύρω αθόλωτη ρίχνεις τη ματιά σου,

λυτρωμένη απ' το ψέμα που μολύνει,
περήφανη είν' η γύμνια μου μπροστά σου,
ανάξιος είν' ο κόσμος να μας κρίνει.